

Thus, proposed system of principles of regional agricultural complexes economy structurization allows under the analysis of factors of internal and external surroundings, investigation and estimation of current structure, to fulfill the required goal-setting, with further support of better variant and future realization of accepted strategy of structurization in economy of regional agricultural complexes.

Онищенко С. В., д.е.н., доцент

Маслій О. А., к.е.н.

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка
м. Полтава, Україна*

РИЗИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: БЕЗПЕКОВИЙ АСПЕКТ

Глобальні тенденції трансформації національної економіки в сучасних умовах пов'язані з цифровізацією економічних відносин та переходом до, так званої, цифрової економіки в рамках концепції інформаційного суспільства. В сучасних умовах цифровізація (digitalization) перетворюється з простого методу покращення якості життя населення у драйвер світового економічного розвитку, що забезпечує підвищення ефективності бізнесу.

Цифровізація економіки в рамках прогресивного розвитку економіки знань, інформатизації і комп'ютеризації суспільних відносин дає можливості отримання значних конкурентних переваг, підвищення продуктивності праці, зниження витрат виробництва, створення нових бізнес-моделей і нових форм бізнесу, суттєвого економічного зростання. В цілому, експерти Світового банку відмічають, що цифровізація економіки не лише стимулює економічне зростання, але й суттєво прискорює його темпи. Саме на цьому ґрунтується найбільш розповсюджене та досить широке визначення цифрової економіки (digital economy), запропоноване Світовим банком, за яким цифрова економіка вважається новою парадигмою прискореного економічного розвитку, що базується на обміні даними в режимі реального часу [1]. Зарубіжні науковці доводять, що таке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій є четвертою промисловою революцією та формує новий технологічний уклад, в основі якого виробництво устаткування, що використовує інформаційно-комунікаційні технології, і відповідного програмного забезпечення.

Разом із беззаперечними перевагами та додатковими можливостями цифровізація з позицій забезпечення економічної безпеки держави є каталізатором нових викликів, ризиків і загроз, які без відповідної нормативно-правової бази, що має бути прийнята на етапі зародження цифрової економіки та забезпечувати високий рівень конкуренції, ефективність інституційного середовища, формування навиків володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, підвищення якості підготовки фахівців і стимулювання навчання протягом усього життя, можуть нанести суттєвих збитків та створити перешкоди розвитку цифрової економіки й забезпеченню економічної безпеки держави, регіонів та окремих громадян.

Фахівці Світового банку [1] констатують, що можливості цифровізації економіки без якісних «аналогових доповнень», основним з яких є нормативно-правова база, можуть перетворитися в ризики економічній безпеці держави, які групують у три блоки, що представлено на рис. 1.

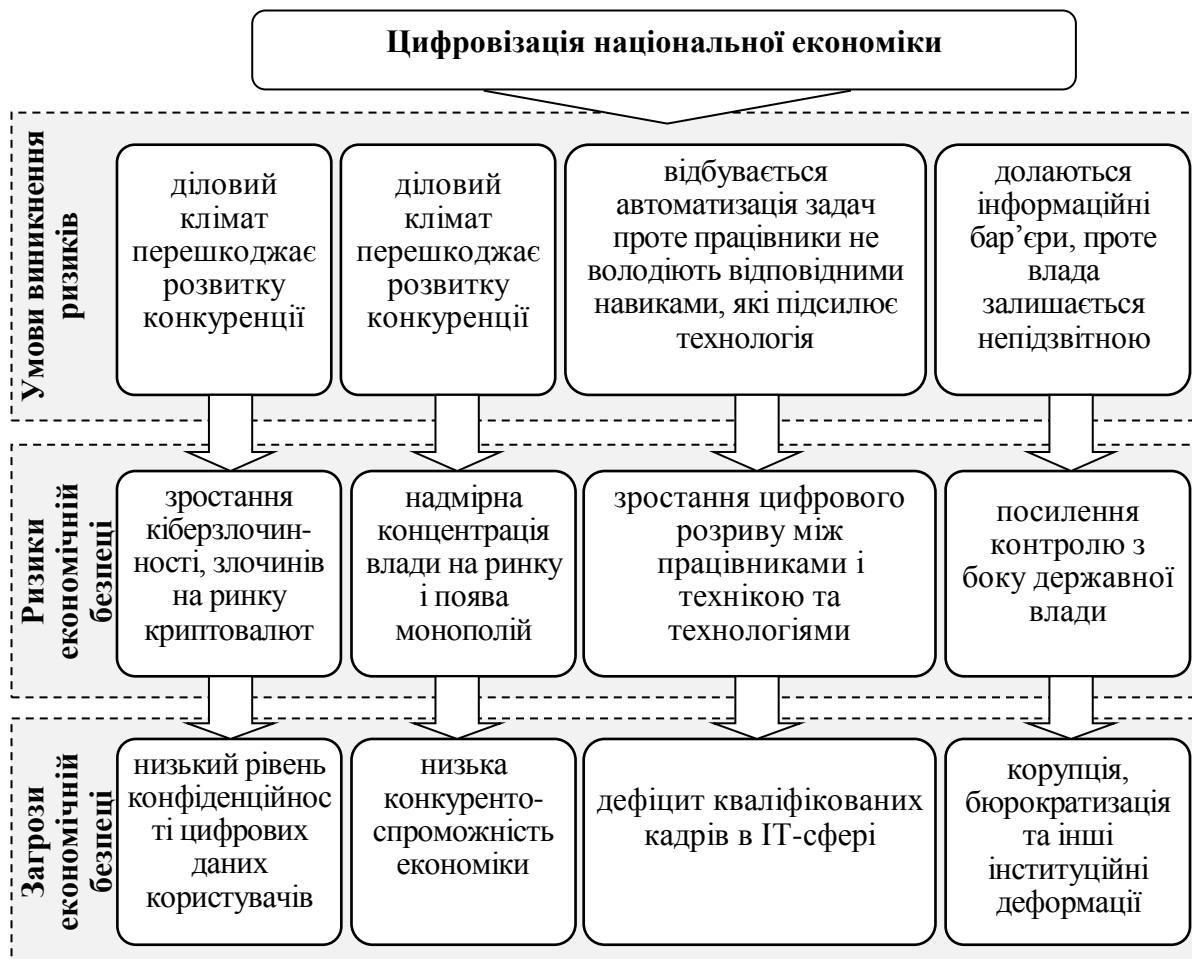

Рис. 1. Групування ризиків та загроз цифровізації національної економіки

Джерело: складено автором за дослідженнями Світового банку [1]

Поряд із вищезазначеними ризиками цифровізації економіки слід окремо виділити групу ризиків, пов'язану із кіберзлочинністю – злом пристроїв, атаки на мобільні прилади і фінансові мобільні додатки в складі дистанційного банківського обслуговування і платіжних систем, атаки на смарт-контракти тощо, що прямо впливають на рівень інформаційної безпеки держави та економічної безпеки в складі національної. За даними компанії Microsoft тільки в 2017 році кількість кіберзлочинів в світі збільшилася в чотири рази, а втрати від кібератак з використанням комп'ютерних вірусів оцінюються в десятки мільярдів доларів [2].

Зміна на основі цифровізації існуючих технологій і створення нових бізнес-процесів супроводжується виникненням специфічних ризиків економічній безпеці, для прикладу, виникнення додаткових ризиків на ринку криптовалют, що реалізується через використання такої цифрової технології, як блокчейн та інших.

В разі відсутності проактивного забезпечення економічної безпеки відбувається трансформація ризиків цифровізації у виклики та загрози економічній безпеці держави, найбільш небезпечними з яких є зниження конкурентоспроможності національної економіки через втрату перспектив інноваційного розвитку, недостатній рівень кадрового забезпечення прискореного економічного зростання на засадах цифровізації, а також виникнення інституційних деформацій з виникненням нових бізнес-процесів, таких як корупція в органах влади як на макро-, так і на мезорівні та інших.

Отже, в умовах прискореного розвитку інформаційного суспільства та проникнення інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери суспільного життя цифрова економіка перетворюється в рушій економічного зростання. Систематизація

й структурування ризиків цифровізації, а також розмежування ризиків, викликів і загроз дозволить реалізувати принципи проактивного (превентивного) управління в забезпеченні економічної безпеки держави та недопущення трансформації ризиків і викликів у реальні загрози економічній безпеці держави. Формування стратегії інтенсивної цифровізації економіки через нарощення кадрових, інтелектуальних та технологічних переваг, формування гнучкої нормативно-правової бази та інституційного середовища є перспективним напрямом подальших досліджень в умовах впровадження цифрових технологій у всі сфери економічних відносин.

Література:

1. World Development Report 2016: Digital Dividends / A World Bank Group Flagship Report. – Washington, 2016. – Режим доступу: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/23347/210671RuSum.pdf?sequence=16> (дата звернення: 04.05.2019).

2. Microsoft Corporation / Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <https://www.microsoft.com/uk-ua> (дата звернення: 11.05.2019).

3. Стрелкова И.А. Цифровая экономика: новые возможности и угрозы для развития мирового хозяйства / И.А. Стрелкова // Экономика. Налоги. Право. – 2018. – № 2. – С. 18-26.

Pavliuk S. I., Candidate of Economic Sciences

Kuzoma V. V., Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Mykolayiv National Agrarian University

Mykolayiv, Ukraine

THE AMALGAMATED TERRITORIAL COMMUNITIES AS A PRIMARY ELEMENT OF THE SOCIO-ECONOMIC SYSTEM

At the present stage, there is an important question of determining the impact of globalization on the processes that occur in each country and in the modern world. It is the globalization that has a significant impact on socio-economic, political, technological, cultural and historical life. In addition, globalization in its manifestation contributes to economic growth, as a consequence – is to meet the growing needs of society, and at the same time – is the uncertainty and instability of development, which affect the functioning of socio-economic systems.

The scientific understanding of the socio-economic system is based on the theoretical and methodological principles of the system as a category. Any modern society functions on the basis of a certain model of development or a system. The term “system” is a philosophical concept that comes from the Greek (“systema” – a whole made up of parts) and is usually a sum of certain elements or subsystems that have causal relationships with each other, and as a result form integrity, a qualitative unity.

The analysis of the key methodological and scientific concepts regarding the term “systema» shows that modern ideas are almost similar to their predecessors from the mid-twentieth century. Thus, generalizing, we can note that the concept of “systema» is a set of elements that are interrelated and form a certain unity and integrity.

Socio-economic systems play a special role among those, created by man. Such systems have the corresponding purpose to functioning and contain a person as the main element in their structure. Thus, if we consider the economy at the macro level, the economic system can be understood as a system of production, distribution, exchange and consumption of